

MI2027

XÁC SUẤT THỐNG KÊ

Phiên bản: 2020.1.0

Mục tiêu: Cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản về xác suất là các khái niệm và quy tắc suy diễn xác suất cũng như về biến ngẫu nhiên và các phân phối xác suất thông dụng (một và hai chiều); các khái niệm cơ bản của thống kê toán học nhằm giúp sinh viên biết cách xử lý các bài toán thống kê về ước lượng, kiểm định giả thuyết và hồi quy tuyến tính. Trên cơ sở đó sinh viên có được một phương pháp tiếp cận với mô hình thực tế và có kiến thức cần thiết để đưa ra lời giải đúng cho các bài toán đó.

Objective: The course provides students with the knowledge of probability such as concepts and inference rules for probability as well as random variables and common probability distributions (one-dimensional and two-dimensional); basic concepts of mathematical statistics which help students in dealing with statistical problems in estimation, hypothesis testing and linear regression. Through the acquired knowledge, students are given a methodology for approaching practical models and finding out an appropriate solution.

Nội dung: Sự kiện ngẫu nhiên và phép tính xác suất, đại lượng ngẫu nhiên, phân phối xác suất, véc tơ ngẫu nhiên, lý thuyết ước lượng thống kê, lý thuyết quyết định thống kê.

Contents: Random event and probability calculation, random variables, probability distributions, random vectors, statistical estimation theory, statistical decision theory.

1. THÔNG TIN CHUNG

Tên học phần:	Xác suất thống kê (Probability and Statistics)
Đơn vị phụ trách:	Viện Toán ứng dụng và Tin học
Mã số học phần:	MI2027
Khối lượng:	2(2-0-0-4) Lý thuyết + Bài tập: 30 tiết
Học phần tiên quyết:	Không
Học phần học trước:	- MI1111 hoặc MI1112 (Giải tích 1) - MI1121 hoặc MI1122 (Giải tích 2)
Học phần song hành:	Không

2. MÔ TẢ HỌC PHẦN

Học phần cung cấp cho sinh viên các kiến thức về phép thử ngẫu nhiên, sự kiện, xác suất của sự kiện, các phương pháp tính xác suất, biến ngẫu nhiên và phân phối xác suất của nó, các đặc trưng của biến ngẫu nhiên, một số phân phối xác suất thường gặp trong thực tế, luật số lớn và các định lý giới hạn; giới thiệu cho sinh viên các bài toán cơ bản của thống kê và cách giải quyết các bài toán này, như bài toán ước lượng, bài toán kiểm định giả thiết ...

Học phần cũng giúp sinh viên có thể tìm hiểu và sử dụng được một số phần mềm thống kê trợ giúp cho công việc của mình. Ngoài ra học phần cũng cung cấp cho sinh viên các kỹ năng phân tích, kỹ năng phát hiện và giải quyết vấn đề, kỹ năng làm việc nhóm, thuyết trình và thái độ cần thiết để học các học phần kế tiếp cũng như công việc sau này.

3. MỤC TIÊU VÀ CHUẨN ĐẦU RA CỦA HỌC PHẦN

Sinh viên hoàn thành học phần này có khả năng:

Mục tiêu/CĐR	Mô tả mục tiêu/Chuẩn đầu ra của học phần	CĐR được phân bổ cho HP/ Mức độ (I/T/U)
[1]	[2]	[3]
M1	Hiểu, biết phân loại và có khả năng giải các bài toán về xác suất thống kê	ITU
M1.1	Nắm được bản chất của xác suất, các tính chất cũng như các phương pháp tính xác suất.	ITU
M1.2	Nắm được khái niệm biến ngẫu nhiên, phân phối của biến ngẫu nhiên, các đặc trưng của biến ngẫu nhiên (một và hai chiều) và một số phân phối xác suất thông dụng.	ITU
M1.3	Nắm được những kết quả quan trọng của xác suất để ứng dụng vào thống kê.	U
M1.4	Hiểu và vận dụng được các định lý giới hạn. Nắm được bản chất của luật số lớn.	TU
M1.5	Nắm được các bài toán cơ bản của thống kê (bài toán ước lượng khoảng, bài toán kiểm định giả thuyết thống kê).	ITU
M1.6	Biết phân loại và giải quyết các bài toán về xác suất thống kê.	U
M2	Biết phân tích, lập mô hình, xử lý số liệu để giải quyết bài toán ứng dụng công cụ xác suất thống kê trong thực tế và các bài toán kỹ thuật chuyên ngành	U
M2.1	Hiểu và vận dụng được ứng dụng của học phần.	U
M2.2	Nhận biết các mô hình thống kê đơn giản và áp dụng chúng để giải quyết một số bài toán kỹ thuật.	U
M2.3	Chủ động tìm hiểu và biết sử dụng một số phần mềm thống kê thông dụng trợ giúp cho công việc.	I/U

I: Mức giới thiệu (Introduce); T: Mức dạy (Teach); U: Mức vận dụng (Utilize).

4. TÀI LIỆU HỌC TẬP

Giáo trình

- [1] Tổng Đình Quý (2014). *Xác suất thống kê*. NXB Bách khoa – Hà Nội (tái bản lần thứ 6).
- [2] Bộ môn Toán ứng dụng (2020). *Bài tập Xác suất thống kê* (tài liệu lưu hành nội bộ).

Sách tham khảo

- [1] Đào Hữu Hồ (2007). *Xác suất thống kê*. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [2] Đặng Hùng Thắng (2005). *Mở đầu Lý thuyết xác suất và ứng dụng*. NXB Giáo dục.
- [3] Đặng Hùng Thắng (2008). *Thống kê và ứng dụng*. NXB Giáo dục.
- [5] Murray, R. Spiegel, John Schiller, and R. Alu Srinivasan (2001). *Probability and Statistics*. McGraw-Hill Companies.
- [6] Andrew Metcalfe, David Green, Tony Greenfield, Mayhayaudin Mansor, Andrew Smith, Jonathan Tuke (2019). *Statistics in Engineering: With Examples in MATLAB® and R*. Second Edition. CRC Press, Taylor & Francis Group.

[7] H. Thomas (2016). *An Introduction to Statistics with Python (With Applications in the Life Sciences)*. Springer.

5. CÁCH ĐÁNH GIÁ HỌC PHẦN

Điểm thành phần	Phương pháp đánh giá cụ thể	Mô tả	CDR được đánh giá	Tỷ trọng
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
A1. Điểm quá trình (*)	Đánh giá quá trình			30%
	A1.1. Thảo luận trên lớp	Thuyết trình	M1, M2.1, M2.2	Cộng điểm chuyên cần, điểm tích cực
	A1.2. Bài tập về nhà	Tự luận		
	A1.3. Bài tập nhóm	Báo cáo		
A1.4. Thi giữa kỳ	Thi viết	M1.1, M1.2, M1.3, M1.6, M2.1		
A2. Điểm cuối kỳ	A2.1. Thi cuối kỳ	Thi viết	M1, M2.1, M2.2	70%

(*) Điểm quá trình sẽ được điều chỉnh bằng cách cộng thêm điểm chuyên cần, điểm tích cực học tập. Điểm chuyên cần và điểm tích cực học tập có giá trị từ -2 đến +2, theo Quy định của Viện Toán ứng dụng và Tin học cùng Quy chế Đào tạo đại học hệ chính quy của Trường ĐH Bách khoa Hà Nội.

6. KẾ HOẠCH GIẢNG DẠY

Tuần	Nội dung	CDR học phần	Hoạt động dạy và học	Bài đánh giá
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
1	Chương 1: Sự kiện ngẫu nhiên và phép tính xác suất 1.1. Khái niệm cơ bản về sự kiện ngẫu nhiên 1.1.1. Phép thử, sự kiện 1.1.2. Quan hệ và các phép toán của các sự kiện 1.1.3. Giải tích kết hợp	M1.1 M1.3 M1.6 M2.1	- Giới thiệu tổng quan về học phần; Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A1.4 A2.1
2	1.2. Định nghĩa xác suất 1.2.1. Định nghĩa cổ điển 1.2.2. Định nghĩa hình học 1.2.3. Định nghĩa thống kê	M1.1 M1.3 M1.6 M2.1	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A1.4 A2.1
3	1.3. Công thức cộng và nhân xác suất 1.3.1. Xác suất có điều kiện 1.3.2. Công thức cộng và nhân xác suất 1.3.3. Công thức Béc-nu-li	M1.1 M1.3 M1.6 M2.1	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A1.4 A2.1
	Bài tập Chương 1		- Thảo luận - Thực hành	
4	1.4. Công thức Bay-ét 1.4.1. Công thức xác suất đầy đủ 1.4.2. Công thức Bay-ét	M1.1 M1.3 M1.6	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3

Tuần	Nội dung	CDR học phần	Hoạt động dạy và học	Bài đánh giá
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
	Bài tập Chương 1	M2.1	- Thảo luận - Thực hành	A1.4 A2.1
5	Chương 2. Biến ngẫu nhiên và luật phân phối xác suất 2.1. Biến ngẫu nhiên rời rạc 2.1.1. Khái niệm (khái niệm, phân loại) 2.1.2. Bảng phân phối xác suất (phân phối đều, phân phối nhị thức, phân phối Poa-xông) 2.1.3. Hàm xác suất (định nghĩa, tính chất)	M1.2 M1.3 M1.6 M2.1	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A1.4 A2.1
6	2.2. Biến ngẫu nhiên liên tục 2.3.1. Hàm phân phối xác suất 2.3.2. Hàm mật độ xác suất (phân phối đều, phân phối mũ, phân phối chuẩn)	M1.2 M1.3 M1.6 M2.1	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A1.4
	Bài tập Chương 2		- Thảo luận - Thực hành	A2.1
7	2.3. Một số đặc trưng của biến ngẫu nhiên 2.3.1. Kỳ vọng (định nghĩa, tính chất, ví dụ) 2.3.2. Phương sai, độ lệch chuẩn (định nghĩa, tính chất) 2.3.3. Một số đặc trưng khác (mốt, trung vị, phân vị, mô men...)	M1.2 M1.3 M1.6 M2.1	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A1.4 A2.1
	Bài tập Chương 2		- Thảo luận - Thực hành	
8	Chương 3. Biến ngẫu nhiên hai chiều 3.1. Phân phối xác suất của biến ngẫu nhiên hai chiều 3.1.1. Khái niệm biến ngẫu nhiên hai chiều 3.1.2. Biến ngẫu nhiên hai chiều rời rạc (bảng phân phối xác suất, tính chất, hàm xác suất đồng thời) 3.1.3. Biến ngẫu nhiên hai chiều liên tục hàm mật độ đồng thời, tính chất) 3.1.4. Phân phối có điều kiện (xác suất có điều kiện, mật độ có điều kiện) 3.1.5. Biến ngẫu nhiên độc lập	M1.2 M1.3 M1.6 M2.1	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A1.4 A2.1
9	3.2. Các số đặc trưng của biến ngẫu nhiên hai chiều 3.2.1. Kỳ vọng và phương sai (của các biến thành phần) 3.2.2. Hiệp phương sai (ma trận hiệp phương sai, hệ số tương quan, thí dụ về phân phối chuẩn hai chiều) 3.2.3. Kỳ vọng có điều kiện phương sai có điều kiện	M1.2 M1.3 M1.6 M2.1	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A2.1

Tuần	Nội dung	CDR học phần	Hoạt động dạy và học	Bài đánh giá
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
10	<p>3.3. Hàm của các biến ngẫu nhiên 3.3.1. Hàm của một biến ngẫu nhiên 3.3.2. Hàm của hai biến ngẫu nhiên 3.4. Luật số lớn 3.4.1. Bất đẳng thức Trê-bur-sép 3.4.2. Luật số lớn (khái niệm hội tụ, luật số lớn Béc-nu-li...) 3.4.3. Các định lý giới hạn (định lý giới hạn Moa-vơ – Láp-la-xơ, định lý giới hạn trung tâm)</p>	M1.2 M1.3 M1.6 M2.1	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A2.1
	Bài tập Chương 3		- Thảo luận - Thực hành	
11	<p>Chương 4. Lý thuyết ước lượng 4.1. Thống kê và Mẫu thống kê 4.1.1. Khái niệm thống kê (phân tích số liệu, thu thập, xử lý số liệu...) 4.1.2. Mẫu thống kê (tổng thể, mẫu ngẫu nhiên, chọn mẫu, phân loại mẫu, mô tả mẫu) 4.1.3. Các đặc trưng mẫu 4.1.4. Phân phối xác suất của các đặc trưng mẫu (phân phối Khi bình phương, phân phối Student, phân phối Fisher-Snedecor, phân phối tiệm cận)</p>	M1.3 M1.5 M2.1 M2.2	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A2.1
	Bài tập Chương 4		- Thảo luận - Thực hành	
	<i>Giới thiệu một phần mềm thống kê thông dụng xử lý số liệu thống kê</i>	M2.3	- Giới thiệu - Thực hành	
12	<p>4.2. Lý thuyết ước lượng 4.2.1. Ước lượng điểm (khái niệm, tiêu chuẩn ước lượng) 4.2.2. Khái niệm ước lượng khoảng tin cậy (khoảng tin cậy, độ tin cậy) 4.2.3. Khoảng tin cậy cho kỳ vọng 4.2.4. Khoảng tin cậy cho tỷ lệ</p>	M1.3 M1.5 M2.1 M2.2	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A2.1
	Bài tập Chương 4		- Thảo luận - Thực hành	
13	<p>Chương 5. Kiểm định giả thuyết thống kê 5.1. Giả thuyết thống kê và quy tắc kiểm định 5.1.1. Giả thuyết thống kê 5.1.2. Quy tắc kiểm định giả thuyết thống kê</p>	M1.3 M1.5 M2.1 M2.2 M2.3	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A2.1
14	<p>5.2. Kiểm định giả thuyết dùng một mẫu 5.2.1. Kiểm định giả thuyết cho kỳ vọng (trường hợp mẫu lớn và mẫu bé) 5.2.2. Kiểm định giả thuyết cho tỷ lệ (trường</p>	M1.3 M1.5 M2.1 M2.2	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A2.1

Tuần	Nội dung	CDR học phần	Hoạt động dạy và học	Bài đánh giá
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]
	hợp mẫu lớn)			
	<i>Ứng dụng phần mềm thống kê giải bài toán ước lượng tham số và kiểm định giả thuyết</i>	M2.3	- Giới thiệu - Thực hành	
15	5.3. Kiểm định giả thuyết dùng nhiều mẫu 5.3.1. So sánh hai trung bình (trường hợp mẫu lớn và mẫu bé) 5.3.2. So sánh hai tỷ lệ (trường hợp mẫu lớn) 5.3.3. Kiểm định hai sự kiện độc lập	M1.3 M1.5 M2.1 M2.2	- Giảng lý thuyết - Thảo luận	A1.1 A1.2 A1.3 A2.1
	Bài tập Chương 5		- Thảo luận - Thực hành	

7. QUY ĐỊNH CỦA HỌC PHẦN

(Các quy định của học phần nếu có)

8. NGÀY PHÊ DUYỆT:15/07/2020.....

Viện Toán ứng dụng và Tin học

VIỆN TRƯỞNG
VIỆN TOÁN ỨNG DỤNG & TIN HỌC
TS. Lê Quang Chủ